

TRUMANAS NEBUS PREZIDENTINIŲ KANDIDATU

Laidotuvės ir vestuvės Lietuvoje

Išsprogintos kapų koplyčios. — Apipilėtas gyd. Urbanavičiaus lavonas. — Apie vyskupą Paltaroką. — Rusų ir komunistų laidotuvės. — Moksleiviai dar priešinasi jiems prienamomis priemonėmis.

JUOŽAS PRUNSKIS

— Kaip su mūsų pakelės koplytėmis ir kryžiais? — paklausiau iš Lietuvos atbėgusius Kublicką, Grišmanauską ir Paulauską.

— Kryžiai ir koplytės dabar okupantų jau daug kur išvartyti, sušaudyti, koplytelių stiklai išdaužyti. Kapinėse dar stato kryžius, bet jau ir tas kaskart sunkiau. Kapų koplyčias atplūsdami raudonarmiečiai daug kur išsprogdino, aukso vis jieskodami. Žemaičių Kalvarijoje 1948 metais buvo palaidotas gydytojas Urbanavičius. Raudonarmiečiai vakare iškasė jo lavoną, nuvilko drabužius ir paėmė žiedą nuo piršto. Sekančią dieną žmonės atrado kapą šiek tiek žemėmis apipiltą. Atidarę karstą lavonui rado vieną baltinuosius. Atsirado mačiusi, kaip raudonarmiečiai kapą apipilė.

— Kaip su pamokslais?

— Kur bažnyčia atdara, jie dar sakomi. Pasitaiko, kad senyvo amžiaus kunigas, kuriam jau ir taip nebeilgi liko gyventi, pasako tiesiai ir apie komunizmą, bet daugumoje pamokslai iš dienos evangelijos. Dar vis pasitaiko kolektyvų vyrams, moterims. 1950 m. vyskupas Paltarokas buvo iš Vilniaus atvykęs į Panevėžį teikti sutvirtinimo sakramentą. Žmonės kalba, kad Paltarokui padėjo gyvam išlikti ta aplinkybė, jog vokiečių okupacijos metu jis išgelbėjo nuo sušaudymo 18 komjaunuolių. Vysk. Paltarokas, nors jau 70 metų senukas, bet tebėra tiesus, gan sveiklos išvaizdos. Daug kunigų suima, palaiko po metus, po pusę metų; vienus paleidžia, kitus išveža.

— Kaip su kapinėmis ir laidotuvėmis?

— Stambesniuose centruose, kaip Klaipėdoje, kapines tvarko specialūs okupantų nuožūra sudarytas komitetas. Kunigas neturi balsų. Kaimuose dar ne visos teisės parapijoms atimtos, bet ir čia, jei mirs komunistas, kunigo nesiklausia apie kapines. Laidoja juos raudonuose karstuose, su orkestru, apveda vainikais, pakasa kur geriausioje kapų vietoje, prie vartų. Paskiau, žinoma, mažai kas jais rūpinasi, kapas apleidžiamas. Rusai savo numirėlius visada veža atdarame karste.

Dienos nuotrupos...

LONDONAS, kovo 30. — Prados komunistų radijas praneša, kad Čekoslovakijos kirpyklos nebeturėtų savo klientams mazgoti plaukus, masažuoti plikių, tepti aliejais plaukus, kvepinti odelonais nuskustų smarkinų ir vartoti kitokių pasigrazinimo priemonių, nes visi tie dalykai primena senus buržuazinius laikus.

Mes galėtume pridėti, kad iš „liaudies demokratijų“ kirpyklytūrėtų būti atimti skustuvai ir žirkklės...

dažniausiai sunkvežimiais, tik prie duobės uždaro.

Dabar jau nebegalima numirėlių iš toliau varpais sutikti. Tieskambina tik atnešus prie šventoriaus vartų. Ir kunigas toliau nebegali eiti sutikti. Mirus paprastai reikia iš metrikacijos punkto gauti raštelį, tik tada kunigas gali laidoti.

Atrodo, kad bažnyčios pirma bus likviduotos kaimų parapijose, nes kolchozininkai neturi pinigų suaukoti mokesčių, kurie yra dideli. Bet žmonės kiek gali, tiek aukojasi.

— Kaip su vestuvėmis?

— Pirmiausia reikia užsiregistruoti „zakse“ — metrikacijos biure, kaip žmonės sako, atlikti „cibulnė“ (civilinę) santuoką. Tada lietuviai vyksta į bažnyčią. Miestuose dar gali nusisamdyti vežiką, o iš kolchozų sunku gauti arklį nuvažiuoti ir į šilubą. Vedyboms tik dieną atleidžia nuo darbo. Jei ir gaufum iš kolchozo arklį, tai reikėtų mokėti 23 rubliai. Arkliai labai maža, kolchoze, turinčiam 600 hektarų, yra tik apie 30 arkliai. Jei kas gali, suorganizuoja vašes. Senų įpročių paaugliai jaunavėdžiams dar kokių sienuojų užveria kelią, kad saldinais išsipirktų. Valstybės pareigūnai su bažnytinėmis vestuvėmis turi slapstyti — sužinoję išmestų iš darbo.

— Kaip su mokyklomis?

— Kokia bebūtų pamoka vis iškia propagandą — tai prieš religiją, tai prieš vakarų „kapitalizmą“, tai už augstą Rusijos kultūrą. Tačiau mokiniai žino, kaip nusikraudę jų tėvus, suvarydami į kolchozą, kiek daug jų pažįstamų ištremė, todėl komunistinis režimas visur nepopuliarus. 1948 m. gegužės pirmą dieną vienoj vietoj gimnazistus varė į parodą. Aikštėje buvo giedamas rusų himnas. Gimnazistai stovi su kepurėmis, pečius surėmę. Kai tik orkestras užgriežė Lietuvos himno melodiją (tada dar taip buvo daroma), jie tuojau nusisėmė kepurės, atsistojo paragarbiai.

Panevėžy 1950 metais sovietų kariams pagerbti buvo paruoštas paminklas. Minėjimo dieną buvo numatytas paminklo atidarymas. Du gimnazistai prisitaikę nudaužė galvą vienam paminklo „herojui“. Kažkas juos atpažino ir nubaudė 25 metams kalėjimo, o tėvus išvežė į Sibirą.

Dar kitą vietą prieš spalio revoliucijos minėjimą paruošti buvo plakatai, Lenino, Stalino portretai. Jie buvo padėti Lenino kampe. Moksleiviai atėjo nakčiai, sulaužė kotus, o į plakatus bei portretus įvyjoje plytas pro langą paleido į netoliese tekančią upę. Kai sekantį dieną reikėjo mokyklai eiti į parodą, nesurado nei Stalino, nei Lenino, nei raudonosios vėliavos...

SUSIROPINĖ PLIENO STREIKU

Ukio stabilizatorius Wilson (vidury) su prekybos sekretoriumi Sawyer (kairėje) ir prezidento ūkinio patarėju Steelman aptaria plieno pramonės pramonės ginčą, gavę paskutines prezidento instrukcijas. Esą vilties, kad abi pusės padarys nuolaidų ir streiko bus išvengta. (INS)

Aliantai ikišiol laimi derybose

Kinijos radijas pranešinėja slapto posėdžio žinias

MUNSAN, kovo 31. — Paliuobų derybos abiejose komisijose tebėra įklimpusios — nė viena pusė dar nedavė naujų pasiūlymų, rodančių kelią į susitarimą.

Paliuobų priežiūros komisija tebevargsta su neutralių inspektorių parinkimu. Ir vakar komunistai pakartojo, kad Rusijos kandidatūros nemano atsiimti. Sąjungininkai yra pasiūlę kelias išėjimo iš klausimų išspręsti, bet komunistai nenori jų svarstyti. Manoma, kad dar kiek palaikę komunistai nusileis. Tą klausimą baigus, liks dar seniai į šalį padėtas aerodromų statybos S. Korėjoje klausimas.

Belaivų pasikeitimo klausimu ir „slaptose posėdžiuose“ vyksta senos kalbos. Peipingo radijas praneša, kad sąjungininkų nauji pasiūlymai esą nepriimtini, nes patiekta tas pats dalykas, tik kitu vardu. Peipingo radijas apie tuos pasiūlymus plačiai kalba, bet pats kaltina sąjungininkų derybininkus, kad šie nelaikę paslapties.

Sąjungininkų vadovybė padarė pasiekty susitarimų apžvalgą, kuri rodo, jog visais esminiais klausimais yra laimėję sąjungininkų pažiūra. Tikimasi, kad mobilizavus visą kantrybę bus galima laimėti ir likusius klausimus sprendžiant.

Vėl keisis atomo paslaptimis

LONDONAS, kovo 31. — Anglų spaudo teigia, kad susitarta su Amerika keistis visomis atominėmis paslaptimis. Pagrindinis susitarimas būvęs pasiektas Churchillio viešint Washingtone, o techniškai klausimai aptarti vėliau.

Teigiama net, kad Anglija gaus žinias net apie vandenilio bombą, o į Ameriką jau esant atvežtas anglų pagamintas atominis motoras elektros energijos stočiai varyti. Besitarant paaiškėjo, kad anglų mokslininkai atominės energijos tyrime kairur esą pažengę daug toliau už amerikiečius.

Washingtonė paneigta, kad anglams bus atidengtos vandenilio bombos paslaptys.

● Ceilono ministerio pirmininko pareigas laikinai sutiko eiti mirusio ministerio pirmininko Stepono Senanayake sūnus, Anglijoje mokslus išėjęs advokatas. Tėvas prieš kelias dienas užsimušė krisdamas nuo pasibaidžiusio arklio. Greit įvyksta nauji rinkimai.

Jugoslavai vyksta dėl Triesto

BELGRADAS, kovo 31.

Anglijai, Amerikai ir Prancūzijai pranešus, kad sutinka tuojau pradėti svarstyti Triesto klausimą (posėdis įvyksta Londone šią savaitę), Jugoslavijoje pasireiškė didelis susijaudinimas. Parlamente tuo klausimu pradėjus diskusijas, gatvėmis pradėjo žygiuoti demonstrantai, reikalaujami Triesto ir viso Istrijos pusiausio Jugoslavijai.

Užsienų reikalų viceministras pranešė, kad Anglija su Amerika net nepranešė Jugoslavijai apie būsiamą posėdį, kuriame svarstys apie likimą tos dalies, kurią dabar valdo Anglijos — Amerikos karinė komisija.

Nežiūrint viso susijaudinimo, Jugoslavijos atsakingi kalbėtojai visgi buvo santūrūs — pagrindinis Jugoslavijos noras tebesą nepasikeitęs: susitarti su Italija geruoju.

Keli parlamento nariai reikalavo, kad Londono konferencijon būtų pakviesta ir Jugoslavija.

Pusę sušaudė

ATENAİ, kovo 31. — Graikijos vyriausybė galop apsisprendė ką daryti su 8 mirtį nuteistais komunistų vadais, kurie buvo kartu ir kominformo šnipai — 4 vakar rytą sušaudyti, o 4 mirties bausmė pakeista kalėjimu iki gyvos galvos. Partijos tuo reikalui buvo suskilusios — vienos siūlė visus sušaudyti, o kitos — visiems gyvybę dovanoti.

Anglai - Egiptas sutarę principus

Prieš Egipto rinkimus laukiama britų deklaracijos

KAIRAS, kovo 31. — Čia neoficialiai kalbama, kad Anglija principu sutiko su Egipto reikalavimais Suez kanalo ir Sudano klausimais ir visas derybas pasuko geru keliu.

Pereitą šeštadienį Egipto užsienų reikalų ministras matėsi su anglų ambasadoriumi net du kartus. Juodu aptarią pačius ginčo sprendimo principus, kurie būsią paskelbti anglų vyriausybės deklaracijoje. Anglai paskelbsią, kad principu sutinka atitraukti kariuomenę iš Suez kanalo zonos, jei Egiptas sutiks pavesti kanalo gynybą tarptautinei organizacijai, kurioje dalyvautų Egiptas, Amerika, Anglija, Prancūzija ir Turkija.

Sudano klausimas irgi būsią sprendžiamas Egipto pageidaujama prasme, leidžiant sudaniečiams pasisakyti kokia forma jie nori prisijungti prie Egipto.

Gabus lietuviukas

DIEPHOLZ, kovo 29.

Abiturientų egzaminai Vasario 16 gimnazijoje vyksta iki šiol sėkmingai. Įdomu, kad egzaminus laikas Juodviršius, tik paskutiniomis mokslo metais iš Berlyno atsikėlęs į Diepholzo gimnaziją, viena iš svetimųjų kalbų turėjo ispanų kalbą, Vasario 16 gimnazijoje nedėstoma. Egzaminatorium buvo pakviestas iš Bremeno specialistas mokytojas, kuris rado, kad Juodviršius ne tik gerai mokėjo ispanų kalbą, bet ir labai daug žinojo apie ispanų literatūrą. Egzaminatorium pasitebėjo, kad jis džiaugtųsi, jeigu jo mokyklos mokiniai taip gerai išmokyti ispanų kalbą.

Kalendorius

Kovo 31 d.: šv. Balbina. Senovės: Ginutis ir Ilzė.

Balandžio 1 d.: šv. Teodoras. Senovės: Ringaudas ir Daironė.

Oras Chicagoje

Šiltas ir minkštas oras, tarpais galimas smulkus lietus. Temperatūra pakils iki 66 laipsnių.

Saulė teka 5:37, leidžiasi 6:15.

Teigia, kad ir be jo demokratai rudenį laimės prezidentūrą

WASHINGTONAS, kovo 31. — Prez. Trumanas šeštadienio vakare padarė netikėtą staigmeną — pranešė draugams ir priešinams, kad daugiau savo kandidatūros į prezidentus nebeatys ir neduos sutikimo kandidatuoti net ir tuo atveju, jei partijos konvencija jį nominuotų.

Jis tarnavęs kraštui ilgai ir manas, kad tarnavęs sąžiningai ir naudingai. Jei demokratų partija laikysis savo principų ir tarnaus žmonių gerovei, tai jis yra tikras, kad demokratas vėl grįš į Baltuosius Rūmus.

Savo pranešimą prez. Trumanas padarė vadinamame Jefferson-Jackson bankiete, kuriame dalyvavo apie 5,000 demokratų partijos veikėjų, užsimokėję partijos kasai po 100 dol. už asmenį.

Visi laukė, kad prezidentas šioje kalboje ką nors pasakys apie savo kandidatūrą, bet jau kalbėi įpusėjus dauguma buvo tikra, kad Trumanas yra prezidentinis kandidatas, nes jau pasakioje kalbos dalyje Trumanas buvo apžvelgęs demokratų partijos padarytus darbus ir gabilai „sumušęs“ respublikonus. Susidarė įspūdis, kad prez. Trumanas šią kalbą pradeda savo rinkiminę kampaniją. Nustebimas buvo didelis, kai pasigirdo sakiny: „aš daugiau nebestatysiu savo kandidatūros.“ Spaudai iš anksto išdalintoje kalboje to sakinio nebuvo — paslaptis buvo išlaikyta iki paskutinės sekundės.

Dalis demokratų vadų pareiškė, kad Trumanui nepasiseks taip lengvai nebūti prezidentu — partijos konvencija gali jį nominuoti.

Respublikonų nuotalkos nėra džiuginančios, nes jie mano, kad ir nebūdamas kandidatu Trumanas gali dalyvauti rinkiminėje kampanijoje. O jis turi ką pasakyti ir moka pasakyti taip, kad įtikintų klausytojus.

H. Stassen mano, kad Trumanui pasitraukus respublikonams būsią sunkiau sumušti demokratų.

Stalinas atsirado

MASKVA, kovo 31. — Kad išblaškytų užsienyje pereitą savaitę „iš patikimų šaltinių“ skleidžiamus gandus, jog Stalinas jau yra tik vaikščiojantis lavonas, šis vėl žvalus ir tvirtas pasirodė Maskvoje uždarant tikrosios Rusijos „respublikos“ aukščiausios tarybos posėdžius.

Paskutinę žinią apie Stalino ligas buvo paskelbęs Londono Intelligence Digest — tas pats žurnalas, kuris tiksliai nusakė pirmosios Sovietų atominės bombos sprogdinimo laiką ir vietą.

● Rumunijos naujas biudžetas kariuomenei skiria daugiau pinigų, negu buvo skirta perėjusiais metais.

● Berlyno Sovietų zonoje vėl įvestos kortelės buvimams neva todėl, kad jos neplauktų į vakarus.

● Apie 500 komjaunuolių iš rytinės Berlyno zonos pereitą šeštadienį buvo įsiveržę į vakarinės zonos su propagandos lapeliais. Apie 60 areštuota.

● Šveicarijos alpinistų grupė pradėjo iš Nepalo pusės lipti į augščiausią pasaulį Everestą kalną Himalajų kalnyne. Derynį bandymai įvykė ir viršūnė yra nepasisekė.

VĖLIAUSIŲ ŽINIŲ SANTRAUKA

— Ryt Wisconsin valstijoje vyksta atstovų rinkimai partijų konvencijoms. Respublikonų partijoje Taftas rungtis su Stassen, o šis pastarasis savo atstovus žada atiduoti gen. Eisenhoweriui.

— Armijos štabas praneša, kad šiais metais apie pusę jos personalo bus pakeista nauju. Tai reiškia, kad naujokų ėmimas antroje vasaros pusėje bus žymiai sustiprintas.

— Atominų ginklų bandymuose, kurie šią savaitę vėl prasidės Nevados dykumoje, dalyvauis ir 7,000 karių. Dalis bus paimta iš tų, kurie šiuo metu atlieka pratimus Texas valstijoje su jau vartojamais atominiais ginklais.

— Neoficialiai pranešama, kad gen. Eisenhoweris tuojau pradės lankyti visų Atlanto pakto narių sostines. Tai būsianti jo atsiveikimo ir įpėdinio pirkimo kelionė.

— Komunistų galvas pakėlus, Persijos sostinėje vėl įvestas karo stovis. Paskutinio savaitgalio komunistų surengtos demonstracijos buvo kruvinos.

— Šį trečiadienį į Ameriką su oficialiu vizitu atvyksta Olandijos karalienė Juliana. Čia išbus 3 savaites, lankydama įvairias krašto vietas. Pasakys ir kalbą kongresui. Karališkoji pora Washingtono gyvens prezidentūroje.

DRAUGAS

THE LITHUANIAN DAILY FRIEND

2334 S. Oakley Ave., Chicago 8, Ill. Tel. Virginia 7-6640; 7-6641; 7-6642

Entered as Second-Class Matter March 31, 1916 at Chicago, Illinois Under the Act of March 3, 1879.

SUBSCRIPTION RATES	
Member of the Catholic Press Ass'n	\$8.00 per year outside of Chicago
Published daily, except Sundays, by the	\$9.00 per year in Chicago & Cicero
Lithuanian Catholic Press Society	\$8.00 per year in Canada
PRENUMERATA: Motama	Foreign \$11.00 per year.
Chicago ir Cicero	1 mėn. \$1.25
Kituri JAV ir Kanadoje	3 mėn. \$3.75
Užsienyje	6 mėn. \$7.50
Redakcija straipsnius taisyti savo nuožiūra. Nesunaudoti straipsnių ne- sako, juos grąžina tik iš anksto susitarus. Redakcija už skelbimų turinį neatsako. Skelbimų kainos prisiūnčiamos gavus prašymą.	1 mėn. \$1.00 3 mėn. \$2.50 6 mėn. \$5.00

Rašytojas ir visuomenė

Vakar Chicagoje buvo įteikta pusantro tūkstančio dolerių premija už geriausią pereitų metų grožinės literatūros knygą. Premiją gavo žinomas mūsų rašytojas Pulgis Andriūšis, dabar gyvenąs Australijoje už knygą: "Sudiev, kvietkeli". Premijai reikalingą pinigų sumą paaukojo Venecuelos lietuvių grupė.

Sis premijos įteikimas, kaip kuriomis nepaprastomis aplinkybėmis, mus truputį atitraukia nuo literatūros ir leidžia pasidžiaugti ne tik literatūra, bet ir gyvenimu. Tik žiūrėkite: premijos mecenatas yra Venecueloje, jos laimėtojas yra Australijoje, premijos įteikimo iškilmės vyksta Chicagoje, o paskirta ji buvo New Yorke.

Mes nežinome visų premijos atsiradimo aplinkybių, bet laikome labai natūraliu ir net teisėtu dalyku, kad šią savo dovaną Venecuelos lietuvių būtų patys paskyrę ir patys įteikę. Bent Venecuelos lietuvių bendruomenei, kurios žmonės buvo arti prie šios premijos gimimo, tokia pagunda galėjo kilti. Tačiau jie, jai nepasidavę, premiją paskirti pavedė rašytojų komisijai, o ją įteikti — pasaulio lietuvių sostinės Chicago visuomenei. Venecuelos ir Australijos, New Yorko ir Chicago lietuviams šios premijos įteikimo proga gyvai pajunta, kad, nepaisant didelių tolių, jie sudaro vieną ne tik tautinę, bet ir kultūrinę bendruomenę.

LAUREATAS

Kai mes džiaugiamės vakarykščiomis premijos įteikimo iškilmėmis, man atrodo, mes džiaugiamės daugiausia mecenatu, negu laureatu. Lai gerbiameis Laureatas šį sakinį man nepalaikys už blogą ir nenorės jame matyti mūsų pagarbos trūkumą jam. Mes visiškai nekeliamė abejonių dėl jo vertingumo. Rašantis šias eilutes yra vienas iš daugelio Pulgio Andriūšio gerbėjų, ir tai ne nuo šiandien. Jeigu reiktų pasiaiškinti kodėl, tai būtų galima suminėti ypač dvi tos pagarbos priežastis. Pirmoji iš jų giedras Pulgio Andriūšio humoras, ir antroji puikus jo Donkichoto vertimas lietuvių kalbon. Tiesą sakant, čia išeina beveik viena priežastis, būtent: Pulgio sugebėjimas juokauti. Mums, ilgesingų lietuviškų dainų kūrėjų palikuonims toks šviežias ir toks naujas yra kristolinis ispaniškas juokas, kuriuo mus užkrečia Pulgis Andriūšis. Ir nesimėčiau čia spręsti klausimo: kas ką atėdė ir kas ką nugalėjo: Pulgis ar Donkichotas. Bet jie abu pasiliks mieli pavidalai lietuviškoje literatūroje.

MECENATAS

Tačiau, kaip mes besidžiaugtume šiandien Pulgiu ir jo laimėjimu, mes negalime praleisti iš mūsų dėmesio to Venecuelos lietuvių, kuris yra šios premijos mecenatas. Juo yra šeši Venecuelos lietuvių: Jurgis Bieliūnas, prekybininkas ir visuomenininkas; Petrė Mikalauskienė - žilinskaitė, galestingoji sesuo, trijų dukterų motina; Donatas Kikas, prekybos bendrovės tarnautojas; Marius Zupkus, prekybininkas; Vladas Venskus, tekstilės darbininkas; ir Liudas Jablonskis, automechanikas, gražios šeimos tėvas. Jie susitarę sudėję 5025 bolivarus, iš kurių susidarė apie 1500 dolerių.

Sios premijos sudaryme yra nauja tas, kad ji yra surinkta ne iš plačios visuomenės, ne iš kokių smulkių aukų, bet tokiu būdu, kad kiekvienam iš aukotojų šis žygis kainavo žymaus išsidėdėjimo. Ši premija yra susidariusi iš sąmoningo literatūros mėgėjų apsisprendimo.

RASŲTOJAI IR PRANASAI

Literatūrinė kūryba, kaip kiekvienas didelis dalykas, saavyje kaupia ir tam tikrą riziką, kaip pastebi Jacques Maritain, vienas iš žymiausių šio laiko katalikų filosofų. Į literatūrinę kūrybą, mums atrodo, reiktų žiūrėti ne su didesniu atlaidumu, negu mes žiūrime į pranašus. Apaštalas Povilas mus moko, kad mes ištirtume dvasias ir tik tada joms tikėtume.

Stiprėjanti mūsų skaitanti visuomenė, reikia tikėtis, paskatins mūsų rašytojus į savo kūrybą žiūrėti ne tik kaip į menkavertę atsiktiktinybę, už kurią jis nenori imtis atsakomybės nei prieš save, nei prieš visuomenę, bet kaip į dalyką, svarbų asmeniškai ir visuomeniškai. Šiuo keliu einant mes galime tikėtis su laukti didelių kūrinių.

V. Bgd.

"The Saturday Evening Post" kovo 22 d. laidoje tilpo Whittaker Chambers 7-tas pasakojimas "Aš buvau liudininkas". Jame autorius dramatiškai nupasakoja, kaip Hiss prarado pusiausvyrą ir išdavė save. Pirmą kartą beveik 10 metų laikotarpyje Hiss ir Chambers stėjo veidas į veidą, kai amerikiečiai klausinėjo, kuris meluoja?

Whittaker Chambers 1948 m. rugpjūčio 17 d. atpažino Hiss kaip komunistą priešamerikoniškai veiklai tirti privačiame posėdyje. Hiss piktai ėjo prie Chamber su sugniaužta kumštini. Aštuntame aprašyme Chambers papasakos kaip palengva nuomonė pradėjo nepalankiai keistis prieš Hiss. Apie tai autorius rašys kitame numeryje.

TRUMPALAI

Ryt. Europos Institutas

VYTAUTAS NORKUS

Vokiečių laikraštis "Ost Europa" (ledžiamas Stuttgarte) rašo, jog šiandieninio Berlyno geografinė ir politinė padėtis sudaro palankias sąlygas Berlyno augstosioms mokykloms susidomėti tų kraštų ir tautų problemomis, esančių anapus linijos Luebeckas — Triestas. Todėl laisvasis Berlyno Universitetas laiko savo maloniausiu uždaviniu imtis rytų Europos tautų tyrinėjimo darbu; po 1945 metų šis sritis nebuvo dar sukurta, todėl nei vienoje Vakarų Vokietijos augstosiose mokyklose. Berlyno universitetas rado reikalo Instituto organizavimu dar daugiau pasirūpinti, kad galėtų tęsti seną tradiciją buvusių Institutų Rytų Europos kraštams tyrinėti Karaliaučiuje ir Breslau.

Institutas savo darbą pradėjo 1951 m. vasaros semestru. Kol kas Institutas apima 4 skyrius. Kiekvienam skyriui vadovauja universiteto profesorai, kurie tarp savęs besikeičia ir yra ir to Instituto direktoriais (bene įtaka iš paties Berlyno 4 valdymo sistemos).

Slavų kalbų ir literatūros skyriui vadovauja prof. dr. Max Vasmer, kuris šiuo metu dirba prie išleidžiamo naujo rusiško etimologinio žodyno. Be to, jo skyriui priklauso darbai apie rusų literatūros istoriją 19 amžiuje.

Rytų Europos istorijos skyriui vadovavimą perims prof. dr. Werner Philipp, iki šiol dirbęs Mainzo universitete. Šiame skyriuje tarpe kitų dalykų dr. Horst Jablonowski nagrinėja "Didžiosios Lietuvos Kunigaikštijos problemas 15 amžiuje".

Kitų profesorių žinioje yra dar skyriai, kurie nagrinėja rytų europinių kraštų tautos ūkio bei jmonių mokslų sistemas.

Teisės mokslų skyrius numato savo darbą pradėti 1952 m. vasaros semestru. Šiame skyriuje tarp kito bus kalbama apie sovietinę konstitucinę teisę, žemės ūkio teisę ir sovietinę kredito sistemą.

Pagaliau prie Instituto greitai laiku bus įrengtas ir patariamasis bei informacijos skyrius. Šis skyrius būtų pasirėngęs, esant reikalui ar pareikalavimui suteikti informacinio pobūdžio žinias apie Rytų Europos kraštus.

Dramos tarpt. kongresas

Š. m. 5-13 d. Italijoje, Orvieto mieste, šaukiamas II Tarpt. Religinės Dramos kongresas. Suvažiavimo metu bus nagrinėjama pagrindinė tema — "Krikščioniškojo teatro užuomazga misijų kraštuose".

Orvieto miestas saugo stebuklingą korporalą (liturginį šv. mišių drabužį), apie kurį sakoma, kad jame paliktos Kristaus Kraujo žymės. Šis korporalas ir su juo susijusi istorija, įpinta į religinę dramą, taipgi bus rodoma kongreso metu.

Kiek JAV pagamina plieno

Amerikoje per dieną pagaminama tiek plieno, kad jo užtenka padirbimui 1 lėktuvnešio, 2 kreiserių, 2 prekybinių laivų, 2 tanklaivų, 500 lėktuvų; 500 tankų; 2,000 sunkvežimių; 1,000 vagonų; 12,000 automobilių; 2,000 namų; 500 tūkst. 3 colių storumo patrankos sviedinių; 1,000 priešlėktuvinų pabukų; 1,000 haubių; 2,000 bombų; 20,000 šaldytuvų ir 20,000 krosnių.

Kultūrinių laukų kurmiai

DR. A. JUŠKA, Chicago, Illinois

Kovoje už lietuvišką žodį per gyvenamą kritišką valandą. Okupuotoje tėvynėje, pakeitus jo vėly, atvirai kalbama ir apie naują išorės rūbą-rusiško raldyno įvedimą. Čia gi silpnesni tie toje kultūroje, kuri iš visų pusių gaubia, tirpsta ir pavasario ledai. Vertas yra susirūpinimas priaugančia karta. Javienis žmogus visų pavoju nenugalės, telktinos jėgos organizuotam veikimui. Kiekviena sujungta pastanga toje srityje yra sveikintina. Džiugina susiprintas lituanistinis švietimas pradžios mokyklose, ansamblių, chorų bei solistų pasirodymai, dailininkų laimėjimai, rašytojų, poetų, nauji kūriniai, premijų suorganizavimas... Kas tik tą darbą iš širdies dirba, vertas yra pagarbos, nežiūrint tokio ideologinių bei politinių įsitikinimų.

Ne visi taip galvoja. Turime ir liūdny siauro partinio fanatizmo pavyzdžių. Štai jų keletas. Ilgą laiką tam tikroje spaudoje puolė laureatą rašytoją, ir tai ne už jo knygos menką literatūrinę vertę, bet pagal "Nemuno", (kultūros žurnalas) šauksmą, kam premija buvo skirta katalikui, ateitininkui sendraugui. Apjuodinta buvo sprendimo komisija, o kai kas vardan protesto atsisakė įeiti į naują rašytojų draugijos valdybą. Prisiartino naujos premijos paskyrimo laikas. Jų vienas buvo sudarytas tik iš literatūros žinovų. Niekas nedrįso tvirtinti, kad pati komisija nėra kompetetinga literatūros klausimuose, bet isteriškai kai kas šaukė-perdaug joje katalikų. Ta pačia proga buvo atnaujinta šmeižtų kompanija prieš dabartinę rašytojų draugijos valdybą. Jei premija būtų buvusi paskirta rašytojui ateitininkui, kiek vėl naujo triukšmo būtų buvę.

Ivairiose vietose tremtinių draugijų valdybos buvo apkalintos ir ne dėlto, kad jos būtų snaudusios, daugelyje atvejų dirbo iš širdies, vienintelė priežastis-katalikų persvara. Viskas yra darytina pagal seną kurpalių-susitarimą, be demokratiškų rinkimų, į valdybas tepaskiria vietos partijų lyderiai. Kai kas viešai užgria Pasaulio Lietuvių Bendruomenės organizavimą, bet šiaip tai jos bijo, girdi, ten gali katalikai dominuoti. Kai kam katalikiškas baubas atrodo lyg ir būtų lygus komunistiškam.

Kiek daug tam tikroje spaudoje buvo prirašyta apie ateitininkų diktatūrą Clevelande. Ten tremtinių draugijos visuotinis susirinkimas tokiuos korespondentus apkaltino ir pasmerkė. Rodos, turėjo ateiti ramybės, taikos ir pozityvios kūrybos laikotarpis. Deja... Ten pora žmonių surado naują auką, daug nusipelnusių "Čiurlionio" ansamblių. Pirmiausia, tą entuziastišką kolektyvą šaltu vandeniu apkrapieno "Dirva". "Naujienu" korespondentas Aleksas Smeltyniškis eina kur kas plačiau. Jis jau drąsiai, purvinom kojom ir tai pro rakto skylutę į mūsų vienintelę liaudies meno šventovę veržiasi. "Naujienu" skleidžia nepagrįstus gandus apie "Čiurlionio" ansamblių. Ir viso to priežastis-prieimimas pakvietimo vienos pakraipos dienraščio bendradarbių klubo surengti Chicagoje koncertą, skiriantį iš gauto pelno tūkstantį dolerių už geriausią šių metų romaną. Jei "Naujienu" bendradarbiai ansamblių kvietimų ir jis tokį kvietimą priimtų, tas pats korespondentas ano dienraščio puslapiuose tokį kolektyvą liaupsintų, bet dabar rengėjai yra "Draugo" bendradarbių klubas, užtai "Naujienu" bendradarbis nepatenkintas "Čiurlioniu". Pasitęs fanatizmas, ir tai dvidešimtam amžiuje. Girtina kultūrinė iniciatyva.

Kiek Tik Norite BUICK'ų Naujų ir Senų

MILDA BUICK
SALES
907 West 35th Street
LAfayette 3-2022

STATYBAI IR NAMŲ
PATAISYMAIS
PRISTATOME
VISOKIŲ NAŠŲ
MEDŽIAGĄ

CARR MOODY
LUMBER CO.

STASYS LITVINAS, Prez.
3039 So. HALSTED ST.

Tel. Victory 2-1272
APKAINAVIMĄ IR PREKIŲ PRISTATYMĄ TEIKIAME
NEMOKAMAI
RAŠTINĖ ATIDARYTA kasdien nuo
8 val. ryto iki 6 val. vakaro ir
šeštadieniais iki 3 val. vakaro

Skelbkitės "Drauge"

Now 25% More
YOUR SAVINGS EARN
AT DISTRICT SAVINGS

Pradedant 1952 metais, iki šiai dienai taupytojai District Savings b-vėly pelnė ir pelno didesnę uždarbį ant sutauptų... nežiūrint sąskaitos balanso...

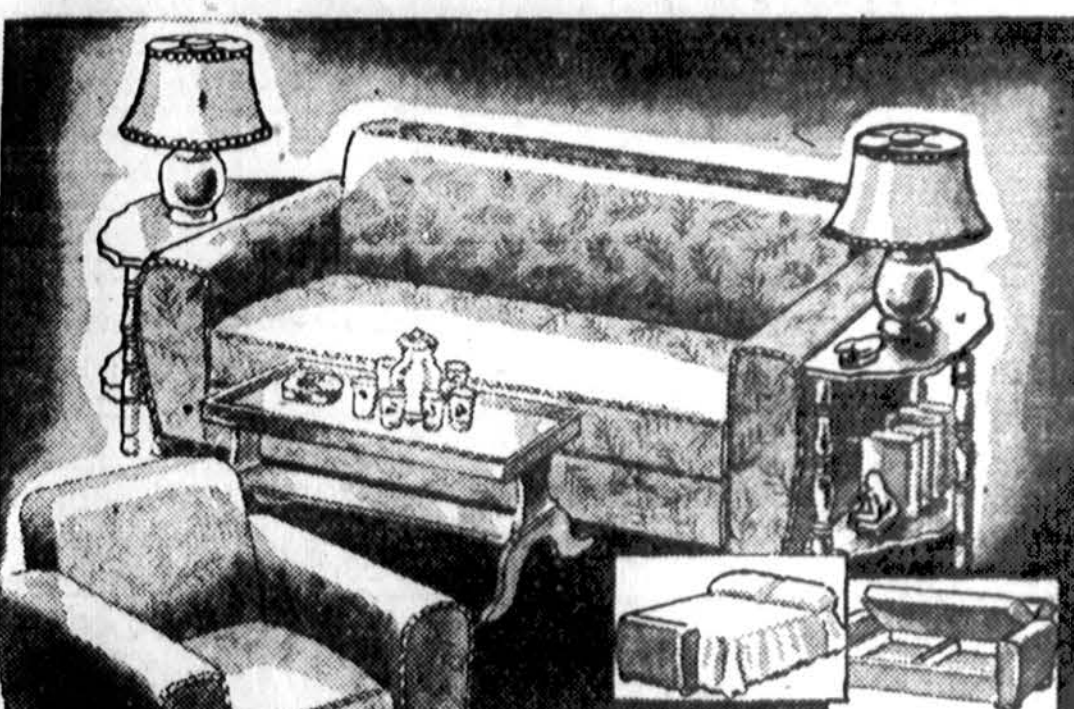
DABAR... nuo Liepos 1 d... mūsų dividendas tapo pakeltas net 25%... Vadinasi, mūsų taupytojai šiandien uždirbs daugiau negu bide kada pirmiau... Apart pelno, District Savings teikia juma pilniausią apdraustą apsaugą... ir draugiškiausią patarnavimą.

District Savings
and Loan Association

3236 South Halsted St.

Our Future Home
1st M. Moseley, Secretary

VISKO UŽTEKINAI — TUOJAUS PRISTATOMI!
Baldus, šaldytuvus, pečius, skalbiamas mašinas, lovas, matracus, kilimus, radio, televizijos setus, vaikų žaislus baldus.
Zemos kainos, lengvi išmokėjimai. Turime didelį pasirinkimą

MES GAMINAME BALDUS
IR PAGAL UŽSAKYMĄ.

ROOSEVELT FURNITURE CO., Inc.

LIETUVIŲ KRAUTUVĖ

2310 WEST ROOSEVELT RD. Tel. SEeley 3-4711

Atidarymą Pirmadienio ir Ketvirtadienio vakarais iki 9:30

Sekmadieniais nuo 11 val. ryto iki 4:30 po pietų

JŲ LAIMEI TURĖKITE
PARUOŠĘ SANTAUPAS

- ★ Dovanoms
- ★ Švietimui
- ★ Apsaugai

ATIDARYKITE SĄSKAITĄ
DABAR!

GERI DIVIDENDAL Garantuotas Saugumas
Santaupos Išmokamos Pareikalavus

LIETUVIŠKA ISTAIGA

UNIVERSAL SAVINGS
AND LOAN ASSOCIATION

1800 So. Halsted St. Chicago 8, Illinois

Telefonas: HAYmarket 1-2028

Valandos: Pirmadieniais, antradieniais ir penktadieniais nuo 9 ryto iki 4 valandų vakaro. Ketvirtadieniais nuo 9 ryto iki 8 val. vakaro. Trečiadieniais uždaryta. Šeštadieniais nuo 9 val. ryto iki 3 val. p.p.

Maldininkų kelionė į Euch. Kongresą

Šį pavasarį Kunigų Vieniybės organizuoja maldininkų kelionę į Tarptautinį Eucharistinį Kongresą Barcelonoje, Ispanijoje geg. 25 d. — birž. 1 d. Šiai kelionei vadovaus vysk. V. Brizgys. Su maldininkais vyks ir prel. Jonas Balcūnas, Kunigų Vieniybės pirmininkas.

Maldininkai išvyks geg. 7 d. Queen Elizabeth laivu. Ekskursija važiuos per Paryžių, kur apsilankys Stebuklingo Medaliko bažnyčia. Ekskursantai apsisot porai dienų Liorde, kur lietuviams pamaldas laikys vysk. V. Brizgys. Iš ten per Rivierą važiuos Romon. Per penkias dienas visi turės progos lankyti svarbiausias Romos bažnyčias, katedras, Lietuvių kolegiją ir Vatikaną. Lietuvių specialioji audiencija priims Sv. Tėvas. Geg. 23 d. "Independence" laivu išplauks iš Neapolio į Barceloną. Barcelonos uostė laivas stovės geg. 25 — birž. 2 d. ir bus maldininkų viešbutis. Nuo laivo kasdien į kongresą nuvežs autobusai. Barcelonoje viena bažnyčia bus paskirta lietuviams, kur bus lietuviškos pamaldos, sakomi lie-

tuviški pamokslai ir klausoma išpažinčių.

Tikimasi susilaukti kongrese per šimtą lietuvių iš visų pasaulio kraštų. Ten bus arkivysk. Juozapas Skvireckas, vysk. V. Padolskis ir kiti lietuviai dvasiškiai.

Maldininkai apieš Barceloną birž. 2 d. ir sugrįš New Yorkan birž. 9 d. Kelionė kainuos minimum \$989 ir maksimum \$1,350.

Vietas galima užsisakyti kiekvienoje laivakorėjų agentūroje, tik reikia pabrėžti, kad vyksta su lietuviška grupe. Taip pat užregistruoja American Express Company, 65 Broadway, New York, N. Y., geriausia užsakyti vietas per šią kompaniją, kuri turi skyrius visuose Amerikos didmiesčiuose.

Tuo pat laiku važiuoja daugelis vyskupijų ekskursijų, tais pačiais laivais, todėl lietuviams vykstant su vyskupijų ekskursijomis, reikia pažymėti, kad užrašytų prie lietuviškos grupės—Lithuanian Priests League Pilgrimage.

Centro valdyba

82,000 svarų maisto ir rūbų tremtiniams

Trijų savaičių laikotarpyje BALFO centras išsiuntė tremtiniams Vokietijoje tris maisto, rūbų ir avalynės siuntas. Jose buvo 40,000 svarų maisto ir 42,000 svarų rūbų ir avalynės. Ši didelė dovana yra bendro Amerikos lietuvių darbo vaisius ir už ją didelis ačiū priklauso tūkstantams pasišventusių lietuvių visuomenėje, kurie ne tik patys aukavo, bet ir padėjo rinkti pinigų, rūbų ir avalynę vargšams sušelpiti.

Kartais vienas, kitas asmuo kelia klausimą, kad atėjo laikas decentralizuoti šalpos darbą ir siųsti gėrybes pakietukais, girdi, tai pigiau kainuotų.

Iš tų 82,000 svarų gėrybių galima būtų padaryti 4,000 pakietukų, po 200 — 25 svarų kiekvieną. Turint omenyje, kad vienam užjūrio pakietukui reikia apie 2 svarus vynuogių mėsos, žiados, tuo atveju bendras svoris tų visų pakietukų būtų apie 90,000 svarų. Tų pakietukų persiuntimas paštu kainuotų mūsų visuomenei \$12,600.00, nes vieno svoro persiuntimas kainuoja 14 centų.

Balfo vadovybė užpirkė 40,000 svarų maisto urmo kainomis ir delto sutaupė dar apie \$2,000.00.

Balfo centro siuntų transportą apmoka Amerikos valdžia. Tuo būdu sutaupyta apie \$14,600.00. Trijų mėnesių laikotarpyje BALFas yra gavęs aukų apie \$9,000.00, vadinasi, siunčiant tas gėrybes paskirais pakietukais, pinigų nepakaktų pašto išlaidoms. O juk dar reikėjo pirkti 40,000 svarų maisto. Taip pat labai daug laiko ir dar-urmu prekes, ne vien gauna didelę nuolaidą iš kompanijų, bet taip pat parenka tokias prekes, kurios šiuo metu Vokietijoje yra dvigubai brangesnės, kaip Amerikoje. Todel ir šiuo atveju au-

kotojo auka tampa dvigubai vertingesnė.

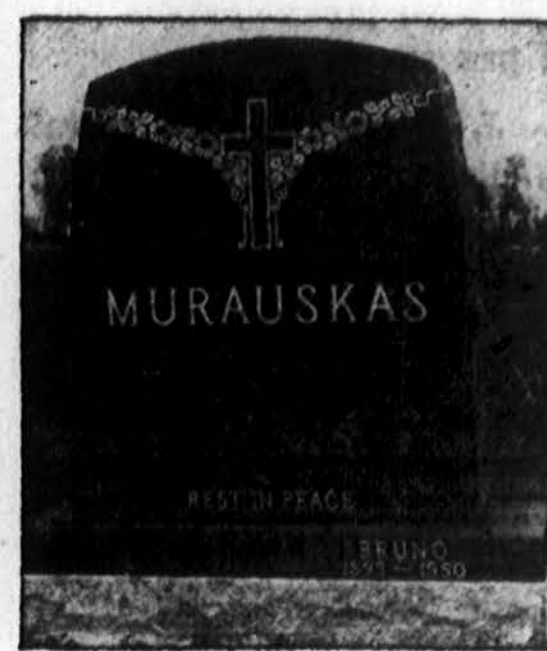
Balfo vadovybė, užpirkdama bo reiktų pašvesti tiems 4,000 pakietukų sudaryti.

Panašių siuntų Balfo organizacija stengiasi kasmet išsiųsti bent 3 — 4 kartus ir tai ne vien į Vokietiją, bet taip pat į Austriją, Prancūziją, Italiją. Tai pasiekti BALFO vadovybė gali tik tai visos lietuvių visuomenės remiama. Šiuo metu vien Vokietijoje yra 8,000 pagalbos reikalingų tremtinių ir BALFO vadovybė gerai supranta, kad šiomis trimis siuntomis šalpos problema nėra galutinai išspręsta, nes vienam tremtiniui vidutiniškai teks vos apie 5 svarai maisto ir tiek pat rūbų, ir todėl prašo visų gėraširdžių Amerikos lietuvių

toliau remti šį kilnų artimo, aukas, kaip rūbus ir avalynę, šelpimo darbą ir savo aukomis malonėkite siųsti centrui, arba sudaryti sąlygas netrukus vėl išsiųsti kelias dideles siuntas. Visas pinigines ir daiktines Street, Brooklyn 11, N. Y.

TROOST-PACHANKIS MONUMENTS

CHICAGO'S MOST BEAUTIFUL SHOWROOM
6819-21 South Western Ave. GROVEHILL 6-3745

Chicago's Vienintelis Lietuvių Savininkas John W. Pachankis (Patch)

Zmonės Su Geru Skoniu Užsako Paminklus Pas PACHANKI
Open Sundays 9:00 to 6:00 P. M.
Evenings By Appointment
Buy Direct From Manufacturer and Save
Automobile transportation to and from our showroom always available.

LAI DOTUVIŲ DIREKTORIUS
6812 SO. WESTERN AVE., CHICAGO, ILL.
Telefonas GROVEHILL 6-0142
1410 SO. 50TH AVE., CICEERO, ILL.
Telefonas TOWNHALL 3-2109
KOPLYČIOS VISOSE Miesto DALYSE

ANTHONY B. PETKUS

John F. Eudeikis

LAI DOTUVIŲ DIREKTORIUS
TRYK MODERNIOS KOPLYČIOS
4605-07 South Hermitage Avenue
Tel. Yards 7-1741-2 ir Bishop 7-9481
4330-34 South California Avenue
Telefonas Bishop 7-9719
AMBULANCE DIENĄ IR NAKTĮ

LIQDĖSIO VALANDOJ Sankite MAŽEIKĄ & EVANS

LAI DOTUVIŲ DIREKTORIAI
6845 So. Western Ave. Air Conditioned kopyčia
REpublic 7-8600 — 7-8601 Automobiliams vieta
Tiem, kurie gyvena kitose miesto dalyse; gausime kopyčią arčiau Jūsų namų.

SEKANTIEJI YRA NARIAI CHICAGOS LIETUVIŲ LAI DOTUVIŲ DIREKTORIŲ ASOCIACIJOS

Ambulansų patarnavimas yra teikiamas dieną ir naktį. Retkale, Sankite mus.
Mes turime kopyčias visose Chicago ir Roseland dalyse ir tuojau patarnaujame.

STEPONAS C. LACHAWICZ

2314 W. 23rd PLACE Tel. Virginia 7-6672
10756 S. MICHIGAN AVE. Pullman 5-1270

PETRAS P. GURSKIS

659 W. 18th STREET Tel. SEeley 3-5711

ALFREDAS VASAITIS-VANCE

1446 S. 50th AVE., CICEERO, ILL. Tel. Olympic 2-1003

POVILAS J. RIDIKAS

3354 S. HALSTED STREET 710 W. 18th STREET
Telephone: Yards 7-1911

LEONARDAS L. BUKAUSKAS

10821 S. MICHIGAN AVE. Tel. Pullman 5-9661

ANTANAS M. PHILLIPS

3307 S. LITUANIA AVE. Tel. Yards 7-3401

JURGIS F. RUDMIN

3319 S. LITUANIA AVE. Tel. Yards 7-1138, 1139

JULIUS LIULEVIČIUS

4348 S. CALIFORNIA AVE. Tel. Lafayette 3-3572

LEONARDAS A. EZERSKIS

1046 W. 46th STREET Tel. Yards 7-0781

Naujas sąjūdis čekuose

Vienos pabėgėlių iš Čekoslovakijos pranešimu, komunistiniai persekiojimai visame krašte sužadino augantį prispaustųjų broliškumą ir krikščioniškos meilės atgimimą. Šiandien visoje Čekoslovakijoje komunistų aukos žino, kad jų šeimos nuoširdžiai remiamos ne tik artimųjų giminių, bet taip pat ir daugelio visai nepažįstamų asmenų, tai yra to visoje Čekoslovakijoje paplitusio "brolybės sąjūdžio". Šiam sąjūdžiui priklauso ir buvę komunistai, kurie sugrįžo prie tikėjimo, įsitikinę, jog tik Bažnyčia gali suteikti reikiamos jėgos ir stiprybės dvasiniame skurde.

Sąjunga pavergtiesiems ginti

Paryžiuje buvo susirinkęs posėdžiui Pavergtiesiems Tautoms Ginti Sąjungos vykd. komitetas, kuriam pirmininkavo Prancūzijos parlamento narys Roger de Saivre. Tai pirmoji sąjunga laisvame pasaulyje, kurios tikslas yra kovoti už komunistų pavergtų kraštų išlaisvinimą. Komitetas nusprendė kovo mėn. pabaigoje Paryžiuje surengti didžiulį mitingą.

TELEVIZIJOS IR RADIO TAISYMAS — PARDAVIMAS

Tel.: DANube 6-6887
DAINA TELEVISION CO.
3120 So. Halsted Street

NUO UZSISENEJUSIŲ Skaudančių Žaizdų IR ATVIRŲ ODOŠ LIGŲ

Tie, kurie kenčia nuo SENU, ATVIRŲ IR SKAUDIŲ ŽAIZDŲ, jie negali ramiai sėdėti ir vaikščioti, nes jų užsisėjęs žaizdos niežti ir skauda. Kad pašalinti tą niežėjimą ir skaudėjimą senų atvirų ir skaudančių žaizdų, uždegtie LEGULO Ointment. Jo gydomosios savybės patalvina Jūsų skaudėjimą ir gailestis ramiai miegoti naktį. Vartokite jį taipgi nuo skaudžių nudegimų. Jis taipgi pašalina niežėjimą ligos vadinamos PSORIA-SIS. Taipgi pašalina peršalimo ligos vadinamos ATHLETE'S FOOT, sušaldymo žaizdų ir odos ir perpyšimų tarpų. Jis yra tinkamas vartoti nuo džiūstančios ir suskilusios odos. Jis yra gera gyduolė nuo visų įvairių odos ligų. LEGULO Ointment suteiks jums pagalbą nuo auvar-kusių peršalimų ir uždegimų kojų. Legulo Ointment yra parduodamas po 7c. \$1.25 ir \$3.50. Pirkite visose gerose Chicago ir aplinkose ir Milwaukee, arba atsiųskite money orderį —

LEGULO, Department D
4347 W. 14th St., Cicero 50, Ill.

PROGRESS LIETUVIŲ BENDROVĖS KRAUTUVES

PEČIAI, SALDYTUVAI, TELE-VIZIJOS APARATAI, SKALBIA-MOS MASINOS, BALDAI, MAT-RACAI, KILIMAI, LOVOS IR VAIKŲ BALDAI
Didžiausias Pasirinkimas
MAŽIAUSIOS KAINOS
Lengviausi Išmokėjimai
Baldai padaromi
Pagal Užsakymą

PROGRESS Furniture Company

3224 SO. HALSTED ST.
Tel. Victory 2-4226
4183 ARCHER AVE.
Tel. Lafayette 3-3171
CHICAGO, ILL.

A. A. ANDRIEJUS POSKA

Mirė kovo 30 d. 1952 m. 5 valanda ryto, sulaukęs 60 metų amžiaus.
Gimė Lietuvoje, Kilo iš Kėdainių apskr. Baisiogalos miesto ir parapijos.
Amerikoje išgyveno 40 metų.
Laidotuviams rūpinasi Walter Melkus ir Adomas Dauksa.
Priklausė prie Chicago Lietuvių Draugijos.
Kūnas pašarvotas Antano M. Phillips kopyčioje, 3307 Lituania Avenue.
Laidotuvis įvykis trečiadienį, balandžio 2 d. iš kopyčios 8 valanda ryto bus atlydėtas į Sv. Jurgio parapijos bažnyčia, kurioje įvyks gedulingos pamaldos už velionio sielą. Po pamaldų bus nulydėtas į Sv. Kazimiero kapines.
Nuširdžiai kviečiame visus: gimines, draugus ir pažįstamus dalyvauti šiose laidotuviuose.
Nulūdę: Draugai ir pažįstami.
Laidotuvių direktorius Ant. M. Phillips, tel. Yards 7-3401.

Skelbkite "Draugę" Platinkite "Draugą"

TREJŲ METŲ MIRTIES SUKAKTUVES

A. A. FRANCISKA JONIKAS (po tėv.) RADVILAITE

Jau sukako treji metai, kai negailestinga mirtis atskyrė iš mūsų tarpo mylimą žmoną ir motiną. Netekome savo mylimos balandžio 1 d. 1949 m.
Nors laikas tęsiasi, bet mes jos niekada negalėsime užmiršti. Lai gailestingas Dievas suteikia jai amžiną atilį.
Mes, atmindami jos liūdną pasitraukimą iš mūsų tarpo, užprašome gedulingos šv. Mišias su egzektivomis 1 d. balandžio Gimimo Panelės švenčiausios parapijos bažnyčioje 8 val. ryto.
Kviečiame visus gimines, draugus, kaimynus ir pažįstamus dalyvauti šiose pamaldose ir kartu su mumis pašimelsti už a. a. Pranciškos sielą.
Nulūdę: VYRAS, SONUS IR DUKTERYS

A. A. PRANCISKUS A. NORBUT

Gyveno 6951 S. Rockwell St. Tel. HEmlack 4-1878

Mirė kovo 28 d. 1952, 9:30 val. ryto, sulaukęs pusės amžiaus.
Gimė Lietuvoje, Kilo iš Raseinių apskr., Kražių par. Budraičio k. Amerikoje išgyveno 41 m.
Pasiliko dideliame nuliūdime žmona Marceljona (Nausėdaitė), sūnus Edmund, marti Helen, dvi dukterys: Aldona Sasnov, žentas Ben; ir Philomena Pakel, žentas John. Du anūkai: Johnnie and Deedee, Brolis Vincent, brolinė Barbara ir jų šeima. Trys švokos: Veronika, Kazlauskienė, Anelė Juskeienė ir Domicelė Kalvaitienė ir jų šeimos. Dvi pusseserės: Stella Marcinkevičienė su šeima ir Ida, kiti giminės, draugai ir pažįstami. Lietuvoje liko brolis Petras, dvi seserys Mikalina Tverjionienė ir Apolonia Klapatauskienė ir jų šeimos.
Priklausė prie Sv. Vardo Draug. (Gimimo Panelės šv. parap.), buvo T. T. Marijonų Bendradarbių Amžinas Narys, T. T. Pranciškonų Bendradarbių Amžinas Narys, T. T. Jėzuitų Bendradarbių Amžinas Narys, Sv. Kazimiero Akad. Rėmėjų Amžinas Narys.
Kūnas pašarvotas A. Petkaus kopyčioje 6812 S. Western Ave.
Laidotuvis įvykis antradienį, balandžio 1 d. iš kopyčios 8:30 val. ryto bus atlydėtas į Gimimo Panelės šv. parapijos bažnyčia, kurioje įvyks gedulingos pamaldos už velionio sielą. Po pamaldų bus nulydėtas į Sv. Kazimiero kapines.
Nuširdžiai kviečiame visus: gimines, draugus ir pažįstamus dalyvauti šiose laidotuviuose.
Nulūdę: Žmona, Sūnus, Dukterys, Anūkai, Brolis ir kiti giminės.
Laidotuvių direktorius Antanas Petkus, tel. GROvehill 6-0142

PIRKITE TIESIOG NUO MR. NELSON — savininko — St. Casimir Monument Company

3914 West 111th Street
Vienas Blokas nuo Kapinių Didžiausias Paminklų Parduotuvė
Telef. CEDarcrest 3-6335

TAUPYKITE

KUR VISADA BUVO IR YRA IŠMOKAMAS AUKŠTAS DIVIDENDAS
KUR PINIGAI BUVO IR YRA IŠMOKAMI PAGAL PAREIKALAVIMĄ

Taupykite šioj tvirtoj, turtingoj, lietuviškoj finansinėj įstaigoj. MŪSU TURTAS YRA VIRŠ 8,000,000.00 DOLERIŲ. Dėl paskolų geresnėm sąlygom, perkant arba statant namą, visada pasitarkite su mumis.
CHICAGO SAVINGS AND LOAN ASSOCIATION • JOHN PAKEL, Prezidentas • 6234 So. Western Ave. • Tel. GROvehill 6-7575
VALANDOS: Pirmadienis nuo 12 iki 8 val. vakaro. Antradienis ir Penktadienis nuo 9 iki 4 po pietų. Ketvirtadienis nuo 9 iki 8. Šeštadienis nuo 9 iki 2 po pietų.

× Juozas Petrėnas, kuris kasmet redaguodavo „Kultūrę“ balandžio pirmosios proga ir šiemet ją ruošiasi išleisti.

× Dail. Kurauskas Algis jau baigia dekoracijų eskizus P. Vaičiūno komedijai „Naujieji žmonės“. Kiekvieno veiksmo dekoracijos bus skirtingos.

× Jurgis Blekaitis gegužės 10-11 d.d. International House, 1414 E. 59th St., ruošia Eugene O'Neill 4 veiksmų dramą „Anna Christie“.

× Kun. V. Parulis, MIC., pareiškė antradienį patiekė paskaitą apie komunizmą Mundelein Kolumbo Vyčių skyriui. Kolumbo Vyčiai buvo sužavėti paskaitininko aktualiai iškeltomis mintimis.

× Jonas Soliūnas iš 2450 W. 59th naktimis lanko Englewood High School. Jis turi brolių seržantą Korėjoje. „Sun Times“ pamini jį, kaip darbštumo pavyzdį.

× I. Saldukas, geofizikas ir matematikas, dirba Ohio State University atomų skaldymo laboratorijoje. Tremyje Saldukas dėstė Pabaltijo Universitete, Pinnberge.

× Jurgis Kačergis, North Carolinas universiteto meno katedros asistentas, waterburietis, Miami, Fla., meno parodoje, kurioje buvo iš 48 JAV 2-555 eksponatų, išstatė ir savo paveikslą ir už jį laimėjo \$1,000.

× Kun. St. Kulbys, S. J. Kanados lietuvių misionierius ir miško kirtėjų prietelius, lankosi Chicagoje pas savo dvainę vyriausybę ir pažįstamus. Grįš į Kanadą prieš pat Velykas.

× Istorikai S. Sužiedėlis, dr. Alseikaitė-Gimbutienė, dr. J. Puzinas ir kiti posėdžiavo New York'e. Jie aptarė UNESCO kvietimą jos ruošiamai per penkerius metus išleisti „Pasaulio istoriją“ parašyti „Liet. skyriui“.

× Kun. J. Kidykas, Tėvų Jėzuitų Provinciolas išvyko vesti misijų į Waterbury. Kiti jėzuitai veda misijas: Tėv. Borevičius — Detroit'e, Tėv. Gutauskas — London (Kanadoje), Tėv. Vaišnys — Patterson, N. J. Tėv. Makaitis — Čikoro (angliškai).

× Kun. Jonas Juodeika, prieš pusmetį metų atvykęs į JAV ir dabar klebonaujantis Canutillo, Texas, balandžio 23 d. minės savo kunigystės sidabrinį jubilėjų. Šv. Patriko bažnyčioje tą dieną jis atnaušins iškilmingas, jubilėjines šv. mišias.

× Juzė Augaitytė, Lietuvos operos solistė ir italas Marco Farnese, kaip svečiai menininkai, dalyvavo „Reciprocity Club of Philadelphia“ rengime kovo 22 d. Penn Sheraton viešbutyje ir jo programa buvo transliuojama per radiją ir rodoma per televiziją.

× M. Vasiliauskienė iš Philadelphia apie Mazalaitės „Gintarinis Vartus“ rašo: Tai pirmoji lengvo turinio knyga, kuri taip puikiai tinka paaugliams. Duoda daug idėjų ir auklėjimo atžvalgų naudingų temų pasikalbėjimams su vaikais. Mano supratimu, tokias knygas reikėtų ir reklamuoti ir premijuoti“.

IŠ ARTI IR TOLI

A. J. VALSTYBES

— J. Pakėnas, prieš metus atidaręs kirpyklą Toronte, šiuo metu prie kirpyklos atidarė ir rūbų krautuve, kur galima rasti vyriškų, moteriškų ir vaikams rūbų. Prekyba sekasi neblogai, nes lietuviai pratę palaikyti savo prekybininkus perkasi pas savus.

— J. Dirmantas jau metai kaip dirba Wawa-Gelež. rūdos kasyklose. Paskutiniu metu jis nesunkiai susižeidė ranką, bet mano vėl greit grįžti į kasyklas. Tai tvirtai nusistatymo jauną vyrą, palikęs miesto triukšmą išvažiavo užsidaryti į kasyklas, kad susitaipytų gyvenimui. Grįšias tik nusistatytą tikslą atsieks.

— K. Ožalas, vienas iš naujųjų ateivių, gražiai įsikūręs gyvena Toronte. Prieš porą metų nusipirko namą, o taip pat ir dukterį pajėgia leisti į mokslius. Jis yra „Draugo“ skaitytojas, kuriuo esąs patenkintas, nes kasdien aplankydamas atnešas pluoštus žinių iš liet. ir pasaulio gyvenimo.

— Dienraštis „Telegram“ gauna palankiai aprašę Liet. Operos atsiminimų koncertą, kuris įvyko Eaton Auditorijoje, vienoje iš gražių Toronto saliu.

DID. BRITANIJOS

SUNKU PARDUOTI NAMUS

Norintiems išemigruoti lietuviams namų savininkams pastaruoju metu nesiseka lengvai parduoti namus. Atrodo, kad namų pirkimo-pardavimo agentai, naudodamiesi emigracijos proga, nori iš svetintaučių namus nupirkti pigiau.

NULIČDĖ PASILIEKANTIEJI

Daugelis negalinčių išemigruoti tautiečių pasilieka dideliame nusiminime. Ypač mažesnių kolonijų gyventojai desperatiškai žiūri į ateitį. Nekokios nuotaikos ir valdomųjų or ganų tarpe.

MŪSŲ SEIMOS

Vienoje lietuvių kolonijoje iš 51 šeimos 25 yra „bevaikės“, 18 turi po vieną vaiką, 1 — po du ir 1 — po 4. Iš 25 vedusių 10 buvo mišrios. Iš šių mišriųjų šeimų 4 kalba lietuviškai.

SAVŲJŲ PARAMA

Vienoje koventriečių lietuvių šeimoje vienų metų laikotarpyje gimė du lietuviukai. Esant mažiems uždarbiams ir šeimai atsidūrus į materialinį skurdą, geraširdžiai kaimynai ją parėmė savo aukomis.

VARGAS SU PAMALDOMIS

Koventriečiai lietuviai turi daug vargo su lietuviškų pamaldų organizavimu. Neturi bažnyčios, kurioje galėtų prisiglausti. Iš dviejų bažnyčių jų buvo priversti pasitraukti dėl angliško klebonų nepalankumo — jie norėtų mūsų tautiečius matyti jų pamaldose, besimeldžiančius angliškai.

— J. Senkus, žinomas, visuo menininkas ir buv. „Br. Lietuvio“ kolektyvo narys, ilgokai sirgo raumenų uždegimu (reumatino pobūdžio liga, kuria dėl blogo klimato serga dažnas svetimšalis ir patys anglai). P. J. Senkus rengiasi emigruoti Kanadon.

— Dr. Valteris dirba Birminghamo Universitete, intensyviai ruošiasi egzaminams medicinos praktikai įgyti.

SUSIPAZINKIME SU ČIURLIONIEČIAIS

Aušra Barzdukaitė, sopranas, kanklininkė, „Čiurlionio“ ansamblio narė, dalyvaus „Draugo“ Bendradarbių koncerto programoje.

Donatas Balčiūnas, „Čiurlionio“ ansamblio narys, antrasis tenoras, dalyvaus „Draugo“ Bendradarbių koncerto programos išpildyme.

Čiurlionio ansamblis pasirodo vėl Chicagoje su pilnai nauja programa 1952 m. balandžio 27 d., 3:00 val. p. p., Chicago Opera House, prie Madison Ave. ir Wacker Drive; biletus galite užsakyti asmeniškai, laišku ar telefonu, vien tik DRAUGO raštinėje. Biletų kainos yra sekančios: ložės \$3.80 (arba 8 vietų ložė \$30.00); \$3.10, \$2.50, \$1.85 ir \$1.25. DRAUGO raštinės adresas: 2334 So. Oakley Ave., Chicago 8, Ill., tel. Virginia 7-6640-41-42

ARGENTINOS

— Antanas Matukas su šeima kovo 8 d. iš Avellanados išsikėlė į savo pasistatytus nuosavus namus Guillon miestelyje, netoli Monte Grande. Matukai yra tremtiniai, tik prieš keletą metų atvažiavę Argentino, ir žinomi kaip uolūs visuomenininkai bei šv. Cecilijos choro nariai.

— Karolis Misiūnas, žinomas visuomenininkas, pabaigė įruošti savo namą Avellanadoje, lietuviškos parapijos ribose. Turė jo įkurtus naująjame name, kuriame apsigyveno U. ir B. Blumebergai.

— Sarandi kapų koplyčioje kovo 8 d. buvo gedulingos metinės pamaldos už a. a. Jurgį Čekanauską inž. Jono Čekausko tėvą. Pamaldas laikė kun. K. Černiauskas. Dalyvavo didelis būrys lietuvių ir argentiniečių.

— Kovo 7 d. Villa Gutierrez, pusiauakely tarp Bs. Aires ir La platos, buvo didelis gaisras. Tik per laimę liko nenukentėjęs Juozo Valantino namas ir turtas. Buvo užsidegęs miškas ir plėtėsi nepaprastu greičiu, nes viskas per karščius labai išdžiūvė.

— Aušros Vartų mokykla pradės darbą balandžio 1 d. Seserys Kazimierietės, kurios vadovauja mokyklai, dabar registruoja vaikus. Pirmenybė duodama lietuvių vaikams. Mokykla jau beveik visai užpildyta.

— L. Spiečiaus, Villa Lugano, baldų dirbtuvė smarkiai nukentėjo nuo gaisro. Sudėgė daug medžiagos ir apgadintos mašinos. Padaryta nuostolių už keliasdešimt tūkstančių pesų. Turtas nebuvo apdraustas.

URUGVAJUI

— Ministeris Dr. K. Grauzinis lygiai su visu diplomatinio korpuso dalyvavo Urugvajaus valdžios persitvarkymo proga suruoštuose priėmimuose bei visose iškilmėse. Lietuvos Ministeriui buvo priskirti specialūs palydovai ir duotas valdiškas automobilis.

— Kazimieras Čibiras, Lietuvos Pasiuntinys Spaudos ata che, Velykų proga tikisi aplankyti Buenos Aires.

MATE POPIEŽIŲ

Popiežius Pijus XII priėmė privačioje audiencijoje Austrijos užsienio reikalų ministrą Karl Gruber.

Lituanistika žmonijos kultūros istorijoje

UNESCO yra numatę iki 1955 m. išleisti žmonijos mokslo ir kultūros istoriją. Ją sudarytų 6 tomų: I — proistorė ir senieji amžiai iki XII-o amžiaus prieš Kristų, II — nuo XII-o prieš Kristų iki IV-o po Kr., III — nuo IV-o po Kr. iki XIII, IV — nuo XIII-o iki 1775 m., V — nuo 1775 iki 1905 m. ir VI — iki 1955 m. Veikalui suredaguoti sudaryta redakcinė kolegija, kurios pirėšakyje yra Yale universiteto prof. Ralph E. Turner.

Laisvosios Europos Komiteto Patariamasis Lietuvių Grupė išsiaiškino su prof. R. E. Turner principinę galimybę veikalo parengime dalyvauti lietuviams. Tai galimybė konkretizuoti Grupės iniciatyva kovo 23 d. New York'e sudarytas organizacinis kolektyvas rūpintis tos istorijos lituanistine dalimi. Kolektyvą sudaro dr. M. Gimbutienė, prof. J. Puzinas, prof. S. Sužiedėlis. Šis kolektyvas susirūš su veikalo vyr. redaktoriu mi prof. R. E. Turner, taip pat su Lituanistikos Institutu, kurio bendradarbiavimas čia labai svarbus. Organizacinis kolektyvas jau numatė atitinkamas sritis kviestinus bendradarbius, kai tik su prof. Turner bus išsiaiškinta, kiek ir kurio pobūdžio lituanistikos toje istorijoje bus galima dėti. Tada atlikti pavesta dr. M. Gimbutienei artimiausiu metu. P. L. Grupė ir toliau globos ir remis šį lituanistikos reikalą.

ALI

DOVANA GRAIKIJAI

Kanados vyriausybė nutarė dovanoti Graikijai 500,000 bušelių kviečių už \$825,000 vertės. Jie bus perduoti Kanados Raudonajam Kryžiui, kuris sumals ir pasiųs į Graikiją išdalinti to krašto šiaurinėje dalyje. Dalins Graikijos Raud. Kryžius ryšiumi su Kanados ambasada Atėnuose.

AUKSO KASYKLOSE

Pietų Afrikoje aukso kasyklose kritę stogas. Nelaimėje žuvo trys europiečiai ir penki afrikiečiai.

DIDŽIULĖ KATEDRA

Gautas leidimas Newark, N. J. pastatyti katalikų katedrą, kuri kaštuos penkis su puse milijonų dolerių.

Kaip beždžionė tvarkė judėjimą gatvėje

Italijoje, Bari mieste, aną dieną buvo didelio juoko, kai pabėgusi iš cirko beždžionukė tvarkė gatvėje judėjimą — susisiekimą. Beždžionukė gatvėje sukėlė daug daugiau juoko, negu sukulia klaunai cirke.

Beždžionukė su savo motina pabėgo iš cirko ir išėjo į gatvę Bari mieste. Beždžionukė sustojo ir žiūrė kaip policininkas sumaniai tvarko judėjimą gatvėje. Ji pažiūrėjo į policininką ir pradėjo pamėgdžioti jo judesius. Didžiulė minia susirinko gatvėje ir leipo iš juoko kaip maža beždžionukė tvarko susisiekimą.

Bet neilgam, atvyko cirko prižiūrėtojas ir naują „trafiką tvarkytoją“ nugabeno į cirka. Beždžionukė davė gatvėje nemokamai mažą „show“.

PRADĖK TAUPYTI PAS . . .

MIDLAND SAVINGS AND LOAN ASSOCIATION

4038 Archer Avenue Chicago 32, Ill

Telefonas: Lafayette 3-6719

KIEKVIENA SĄSKAITA APDRAUSTA IKI \$10,000.00

MOKAME 3% DIVIDENTŲ

AUGUST SALDUKAS, Sekretorius

Chicagoje

NUMATYTAS WRIGHT

Ernest C. Wright, internal revenue pareigūnas, rekomenduoja, kad būtų paskirtas Chicagoje naujo distrikto revenue komisieriumi. Wright užimtų John T. Jarecki, Chicago internal revenue kolekto-rius vietą. Jarecki ofisas pranyko šio mėnesio pradžioje, kai kongresas patvirtino perorganizuoti internal revenue biurą. Perorganizuojant biurą JAV pranyko 64 paskirti kolekto-riai ir jų vieton stoja 25 distrikto komisierieriai ir 64 padėjėjai.

— Raleigh viešbutis apdegė. Ugnis 100 svečių išvijo į gatvę, vienas žuvo gaisre. Įtariama, jog šis viešbutis buvo padegtas. Gaisras atnešė \$15,000 nuostolių.

— Mayoras Kennelly nori gauti \$41 milijoną dolerių Chicago miesto patobulinimui. Tais pinigais būtų mokama už plėtimą požeminių traukinių judėjimą, kelių pravedimą, aerodromo patobulinimą ir t.t. Šį klausimą vakar pradėjo svarstyti miesto taryba.

ŠIĄ SAVAITĘ PERKANT T. V. IŠ BUDRIKO:

jums nereikia rankpinių įmokėti. Priimame mainais bilėką — seną radiją, gražią, kamerą, mixerį, prosą, smulką, gitarą, pianą, sinką, lovą arba parlor setą; seną laikrodėlį, toasterį. Jie atstos jums rankpinių.

Galėsite mokėti nors po 25c į dieną

Nebūkite be televizijos seto nė vienos dienos. Jūs matysite ir girdėsite viso pasaulio žinias, teatrus, sportą, pasaulio žymiausių dainininkus, simfonijos orkestrus. Viskas jums apsieis veltui. Patefonuokite BUDRIKUI į krautuve CALumet 5-4591, o jums atvešime televizijos setą į jūsų namus išbandymui veltui!

Sutaupykite iki \$219.00 pirkdami TELEVISION

DIDŽIAUSIAS TELEVIJOS APARATŲ PARDAVIMAS MIESTE!

Garsiausių gamintojų markės: Admiral, Zenith, Dumont, RCA Victor, Tele Vue, Philco.

Garsios gamybos TV. Jūs sutau-
pysite \$110.00. Nėra dalimis war-
ranty parduodant setą. Dabar \$39.95
Garsios gamybos TV. Jūs sutau-
pysite \$200.00. Nėra dalimis war-
ranty parduodant setą. Dabar \$49.95
Naujas buvo parduodamas už \$209.95
Garsios gamybos TV. Jūs sutau-
pysite \$210.00. Nėra dalimis war-
ranty parduodant setą. Dabar \$59.95
Naujas buvo parduodamas už \$319.95
Garsios gamybos TV. Jūs sutau-
pysite \$250.00. Nėra dalimis war-
ranty parduodant setą. Dabar \$69.95
20" TELE-VUE \$159.00
Admiral 17" Stalo Modelis, 17"
Admiral, buvo \$249.95, dabar \$179.95

Jūs sutauptote \$70.00. Gražus stilus, pulkus priimtuvas.
Dviejų durų Console Modelis, 17" Hallerater. Buvo \$369.00, dabar —
\$209.95. Jūs sutauptote \$100.00. Patogus dviejų durų kabineto stilus.
Garsus Console Modelis, 17" RCA Victor. Buvo \$249.95, dabar \$179.95.
Jūs sutauptote \$50.00. RCA Victor turi įrodytą televizijos kokybę.
Leatherette Stalo Modelis, 17" Zenith. Buvo \$259.95, dabar \$209.95
Jūs sutauptote \$80.00. Gražus leatherette dengtas kabinetas.
Dumont Television 14", vertės \$400.00. Dabar \$150.00
Emerson Television 20" vertės \$259.00. Dabar \$165.00
Travler Television 21" Dabar \$170.00
Aircastle Television Console Modelis 17". Vertės \$275.00. Dabar \$188.00
Motorola F. M., A. M. Radios. Vertės \$59.00. Dabar \$39.50
Laikrodžio radijos vertės \$39.50. Dabar \$24.50

JOS. F. BUDRIK, Inc.

3241 S. Halsted St. Tel. CALumet 5-7237

Atdara: pirmadienio ir ketvirtadienio vakarais

BUDRIKO leidžiama WCFL 1000 k. radijo programa sekmadienio vakarais: 7:30 valandą vakaro Chicago laikui.